

Complexnummer: 529827

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Hoosden

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

529828, 529829, 529830

Woonplaats

Sint Odiliënberg

Gemeente

Roerdalen

Provincie

Limburg

Locatie van het hoofdobject

Hoosden 1, 6077 NT te Sint Odiliënberg

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur goed bewaard gebleven historisch buitenplaatsencomplex Hoosden, bestaande uit een HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), HEKKEN EN HEKWERKEN (3A, 3B en 3C). Hoosden ligt zo'n 500 meter van de huidige bedding van rivier de Roer ten noordwesten van de bebouwde kom van St. Odiliënberg. Het ligt in een oude Roermeander die geheel is verland en nu uit Elzenbroekbos bestaat. Het landgoed Hoosden en haar naaste omgeving bestaat uit een morfologisch complex gebied waarin de restanten van tenminste drie oude Roermeanders duidelijk herkenbaar zijn; één westelijk van hoeve Overen en twee meanderbochten ter weerszijden van landgoed Hoosden. De rivier heeft daar gezorgd voor opvallende, vijf tot tien meter hoge steilranden. Als gevolg van de grote hoogteverschillen, soms van zo'n vijf meter, treedt aan de voet van de steilranden veel kwel op die uittreedt in de sloten. Dit gebied kan dan ook wel als een brongebied gekarakteriseerd worden. De kenmerken van een brongebied worden bevestigd door de aanwezigheid van een Elzenbroekbos langs de steilranden. Op de drogere steilranden en rondom het landgoed is sprake van Wintereiken - Beukenbossen. Vroeger werd op dit landgoed kleinschalige landbouw gepleegd. Tegenwoordig is de afwatering gestagneerd en is het gebied te nat voor landbouwgebruik. De oudste vermelding van het goed dagtekent van 1510. Bij de verdeling van de nalatenschap van Emont van Baerle en Eva de Brede is er sprake van Overen en Hoeyesteyn (= Hoosden). In 1535 vererfden Overen en 'Hoesten' op Emont van Baerle jr. In het cijnsregister van het ambt Montfort uit 1551 blijken er twee hoeves, 'Groot en Klein Hoosden' te bestaan. In 1637 kwam Klein Hoosden door schenking aan de orde der Jezuïeten te Roermond. Het betrof een boerenhoeve met landbouwgrond en weiden rondom het Berger Broek, ten zuiden van de hoeve Postberg. Door verschillende aankopen kon het bezit worden uitgebreid. Vanaf het midden van de 17de eeuw werd de ontwatering van het gebied door de paters in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

fases ter hand genomen. Sloten werden gegraven en dijken werden aangelegd. De huidige Postberg en de Hoosden waren daarvan het gevolg. In het nieuw ontgonnen Berger Broek kwam omstreeks 1660 'een nieuwen Hooff' tot stand. Uit 17de-eeuws kaartmateriaal blijkt het te gaan om een carré-vormige hoeve met herenkamer aan de oostzijde en een doorgang aan de noord- en zuidzijde. Aan de oostzijde ligt een tuin en een regelmatig ingedeelde 'moeshof'. In 1737 wordt de bestaande herenkamer en boerderij vervangen door het huidige complex. Ter plaatse wordt een veldoven aangelegd om de benodigde steen voor de nieuwbouw te kunnen leveren. Het nieuwe gebouw kreeg weer de carré-vorm van zijn voorganger. De herenkamer aan de oostkant werd vergroot tot een gebouw met toren in het midden. Ook in deze tijd werd het bezit uitgebreid met percelen ten noorden van de Postberg. De hoofdentree tot het huis lag aan de noordzijde in de nabijheid van de kerk. Aan de oostkant van het huis lagen de sier- en moestuinen met een gracht omgeven. Verder oostwaarts een boomgaard en bos.

De sociëteit van de Jezuïeten werd in 1773 opgeheven. Het landgoed "Hoosten" viel toe aan de prins van Oranje. Het hof "Hoosten" werd verpacht. Na de inval van de Franse troepen aan het eind van de 18de eeuw werden de goederen van de Nassaus in 1798 (9 Thermidor an VI) geconfisceerd en verkocht. Bij die verkoop werd het goed als volgt omschreven: '... boerderij genaamd Oosten, bestaande uit verschillende gebouwen waarvan verscheidene dienen als woning van de voormalige leden van genoemde inrichting [de jezuïeten], een ander tot woning van de boer, een schaapskooi, een schuur, verscheidene paardenstallen, een koestal, twee moestuinen, een boomgaard en verschillende weiden...'. Het goed was grotendeels agrarisch van karakter.

Op de (niet geheel betrouwbare) Tranchotkaart (1806) staat 'Hoosten' weergegeven als een gesloten hoeve met westelijke aanbouw te midden van bouw- en weilanden. Aan de noord-, zuid- en oostzijde lopen wegen aan op het goed. Aan de westkant volgt een gebogen pad de steilrand langs het broekbos. Op de kadastrale minuut (1818) ziet men dat het terrein aan de oostkant van het huis aan drie zijden (noord, oost en zuid) is omgracht. Aan de westkant loopt een tuinmuur op het huis aan. De grond is in drie stukken verdeeld, een rechthoekig terrein bij het huis, een omgracht rechthoekig stuk in het midden en een omgracht trapeziumvormig terrein aan de oostzijde dat door een bruggetje met het middenstuk is verbonden. Die situatie is thans nog onveranderd. In 1819 werd het landgoed verkocht aan Jan Jos. Leonard van den Broeck en zijn echtgenote. Van den Broeck (overleden in 1857) wist het landgoed uit te breiden met twee pachtboerderijen met bijbehorende gronden. Omstreeks 1820 stichtte hij de hoeve Postberg aan het einde van de zeventiende-eeuwse laandijk Postberg.

Op de Topografische Militaire Kaart (TMK) van 1843-1844 is een meer gedetailleerde invulling van het terrein rond het huis te zien. Ter plaatse van het omgrachte stuk ligt een gazon met bomen en een symmetrisch ingedeelde tuin. Aansluitend bevindt zich het trapeziumvormige terreintje dat met een bosje is beplant. Ten westen van het huis en daarvan door een gebogen laan gescheiden is het broekbos met steilranden aangegeven, waar overheen zich een pad slingert. Het gebied tussen het huis en de kerk aan de noordkant is met boomgroepen ingeplant.

In de loop van de tijd is het karakter van Hoosden slechts in geringe mate veranderd. Vanuit het huis was een zicht op de romaanse kerk van Sint Odiliënberg. De bebouwing aan de westkant van het complex verdween tussen 1920 en 1934, de structuur van de oostelijke, omgrachte tuinen en de wandelbossen aan de westkant bleven vrijwel gelijk. Alleen de inrichting van het terrein met een gazon, een met heggen omzoomde siertuin en een bosje op het laatste trapeziumvormige stuk is slecht meer te herkennen. Bij de gedeeltelijke verkoop van het landgoed in 1934 is er sprake van een 'koepelhuisje' ten noorden van het huis. Het verkeert in ruïneuze staat. Omgrenzing De omgrenzing van de buitenplaats alsmede de nummers van de complexonderdelen zijn op de bijbehorende kaart aangegeven.

Waardering Historisch buitenplaatscomplex HOOSDEN van algemeen belang

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- wegens de ouderdom;
- wegens de ontwikkelingsgeschiedenis als ontginningsbuitenplaats;
- wegens de herkenbaarheid van de ontginningsstructuur als onderlegger voor de buitenplaats;
- wegens de bijzondere situering;
- wegens de gecombineerde ontginnings- agrarische, nut en sierfunctie;
- wegens de aanwezigheid van een huis dat die functies in zich herbergt;

Monumentnummer*: 529828

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	09 september 2011
Kadaster deel/nr	82687/89

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	C			4528

*Omschrijving***

Onderdeel 1: Hoofdgebouw (Huis Hoosden)

Midden 17de-eeuws complex, grotendeels vernieuwd in 1737 van drie witgeschilderde vleugels, voornamelijk van mergel opgetrokken, rond een met twee hekken afgesloten binnenplaats. De lange tweelaags woonvleugel aan de oostkant wordt onderbroken door een drielaags torenvormig volume met tentdak en dakruitertje. De haaks aansluitende latere dienstvleugel is via een muur aan de westkant met toegangspoort verbonden met een tegenoverliggend, vrijstaand dienstgebouw. Jaartalankers 1671. De vensters en deuren hebben natuurstenen omlijstingen. De daken van het torenvormige middengebouw zijn met leien, de overige daken van woonvleugel en bijgebouwen met rode Oudhollandse pannen gedekt.

Waardering HOOFDGEBOUW van algemeen cultuurhistorisch belang

- wegens de ouderdom;
- wegens de geschiedenis;
- wegens de combinatie van een woon- en een agrarisch functie, karakteristiek voor dit deel van het land;
- als zichtbaar overblijfsel van een laat 17de/vroeg 18de-eeuws goed in een uit dezelfde tijd stammende aanleg;

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 529829

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	09 september 2011
Kadaster deel/nr	82687/95

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Sint Odiliënberg	Roerdalen	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Sint Odiliënberg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Sint Odilienberg	C			4531
Sint Odilienberg	C			3833
Sint Odilienberg	C			2954
Sint Odilienberg	C			1955
Sint Odilienberg	C			4532
Sint Odilienberg	C			4528
Sint Odilienberg	C			3235
Sint Odilienberg	C			4534
Sint Odilienberg	C			4460
Sint Odilienberg	C			4529
Sint Odilienberg	C			3234
Sint Odilienberg	F			355
Sint Odilienberg	C			4533
Sint Odilienberg	C			4461
Sint Odilienberg	C			4530

*Omschrijving***

Onderdeel 2: Historische tuin- en parkaanleg

Om het huis Hoosden bevindt zich een aanleg uit het eind van de 17de eeuw waarvan de vorm deels bepaald is door de natuurlijke gesteldheid van het terrein. Aan de westkant ligt een broekbos met wandelpaden op de hoge steilranden en vennen in de lage gedeelten. Rond het bos loopt een wandeling die uitkomt op de laan naar de 'berg' waar de kerk staat en die al op 18de-eeuwse

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

kaarten en de Tranchotkaart uit 1806 staat aangegeven. Aan de oost- en zuidkant van het huis ligt een door water en steilranden met paden om- en ontsloten terrein dat in die vorm uit het eind van de 17de eeuw stamt. Over de hele lengte van de woonvleugel aan de oostkant loopt een terras met keermuur dat via een trap de overgang vormt naar de lager gelegen tuinen daarachter. Het in drieën verdeelde terrein is rondom van een afscheiding voorzien in de vorm van waterlopen en een pad en aan de westkant door een gemetselde tuinmuur met hek aan de zijde van het huis en met aan het andere eind de restanten van een stenen gebouwtje. De uit de 18de eeuw bekende indeling met gazon, siertuin en bosje, is op de siertuin na, nog steeds aanwezig. Ten zuiden van dit terrein en daarvan gescheiden door een steilrand ligt tussen de oprijlaan en de Hagelkruisweg een verhoogd veld met een fruitboomgaard en aangrenzend een stuk bouwland. Het zicht vanuit het huis op de kerk is thans dichtgegroeid. Na 1934 werd door de eigenaar, die op Hoosden ging wonen, een einde gemaakt aan de 'vrije wandeling van het publiek' op zijn terrein. Het hele terrein werd voortaan door hem als eigen wandelpark benut.

Waardering TUIN- EN PARKAANLEG behorend tot de historische buitenplaats Hoosden van algemeen cultuurhistorisch belang

- wegens de ouderdom;
- wegens de vrijwel ongewijzigde structuur sedert de 18de en waarschijnlijk de late 17de eeuw;
- wegens de combinatie van nuts- (agrarisch) en sier- (tuin) gronden;
- wegens het gebruikmaken van de bodemgesteldheid ter plaatse waardoor er een zeer gevarieerd tuin- en parklandschap is ontstaan;
- wegens de relatie met het huis Hoosden;

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 529830

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 september 2011
Kadaster deel/nr 82687/171

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Sint Odiliënberg Roerdalen Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Sint Odiliënberg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Sint Odilienberg C 4528

Omschrijving**

Onderdeel 3A, 3B en 3C: Hekken en hekwerken

Onderdeel 3A

In de toegangspoort aan de westkant van het complex zijn tussen gemetselde bakstenen HEKPIJLERS met natuurstenen bekroningen ijzeren HEKVLEUGELS aangebracht met ronde spijlen afgesloten met bewerkte pijlpunten, XIX

Waardering HEKPIJLERS EN HEKVLEUGELS behorend tot de historische buitenplaats Hoosden, van cultuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;
- als kenmerkend onderdeel van de inrichting van het complex;

Onderdeel 3B

In de toegang aan de zuidkant van het complex zijn tussen gemetselde bakstenen HEKPIJLERS met natuurstenen bekroningen ijzeren HEKVLEUGELS aangebracht met ronde spijlen afgesloten met bewerkte pijlpunten, XIX

Waardering HEKPIJLERS EN HEKVLEUGELS behorend tot de historische buitenplaats Hoosden, van cultuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- wegens het type;
- als kenmerkend onderdeel van de inrichting van het complex;

Onderdeel 3C

In de tuinmuur tussen bakstenen hekpijlers met natuurstenen geprofileerde afdekplaten spijlen hekken met afgeplatte punten, XIX.

Waardering HEKPIJLERS EN HEKKEN behorend tot de historische buitenplaats Hoosden, van cultuurhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens het type;
- als kenmerkend onderdeel van de inrichting van het complex;

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument